

nych cytokin na podłożu Ti/TiO₂. Przedstawiono sposób formowania nanorurek na powierzchni tytanu, modyfikację termiczną badanego podłoża przeprowadzoną w celu poprawy jego przewodności, wpływ parametrów morfologicznych nanorurek TiO₂ na charakterystykę elektrochemiczną podłoża. Zaprezentowano również odpowiedź woltamperometrycznego i impedancyjnego biosensora do wykrywania prozapalnej Interleukiny - 8, oraz dalsze plany badawcze.

Tomasz Klekiel

Seminarium naukowe

20 listopada 2012 r. dr inż. Tomasz Klekiel poprowadził seminarium poświęcone zagadnieniom inżynierskim w rehabilitacji. Autor przedstawił trzy główne obszary swoich zainteresowań: technologie protetyczne, terapie rehabilitacyjne oraz technologie wspomagające rehabilitację osób niepełnosprawnych. W trakcie wykładu omówiono podstawowe wymagania dotyczące konstrukcji urządzeń rehabilitacyjnych oraz zaprezentowano liczne przykłady rozwiązań aparatów towarzyszących procesowi leczenia, wskazując na ich funkcjonalność. Jednocześnie zwrócono uwagę na problemy identyfikacji sygnałów biomedycznych w celach sterowania tymi urządzeniami. Oprócz przedstawionych światowych osiągnięć w dziedzinie inżynierii rehabilitacji, autor zaprezentował własne wykonane projekty, w tym aparat do ćwiczeń koordynacji ruchowej, stanowisko do pomiaru stabilności stawu kolanowego, modelowanie układu mięśniowego z wykorzystaniem oprogramowania OpenSim oraz stanowisko do identyfikacji aktywności mięśni podczas ruchu nadgarstka z wykorzystaniem sygnałów elektromiograficznych. Przy okazji omawiania poszczególnych zagadnień, dr inż. T. Klekiel wskazywał na problemy związane ze stosowanymi metodami, takimi jak analiza ruchu na podstawie zapisu video, pomiary akcelerometryczne oraz pomiary sygnałów EMG.

Katarzyna Arkusz

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, SOCJOLOGII I NAUK O ZDROWIU

Publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Marka Zadłużnego

15 stycznia 2013 r. na Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Marka Zadłużnego. Praca pt.: *Komunikacyjne, artystyczne i pedagogiczne aspekty tańca współcześnie realizowanego w opinii choreografów* powstała pod kierun-

FOT. POLA KULECZKA

kiem prof. Zdzisława Wołka (Uniwersytet Zielonogórski), a jej recenzentami byli: prof. Witold Jakubowski (Uniwersytet Wrocławski) i prof. Dariusz Kubinowski (UMCS). Panu dr. Markowi Zadłużnemu serdecznie gratulujemy.

Pola Kuleczka

Debata oxfordzka Edukacja domowa

27 listopada 2012 r. z inicjatywy pracowników Zakładu Historii Wychowania i Nauk Pomocniczych Pedagogiki - dr Katarzyny Kochan oraz dr Ewy Skorek, odbyła się debata oxfordzka na temat *Edukacja domowa*. Wzięli w niej udział zaproszeni goście - prof. Marek Budajczak z UAM w Poznaniu, Łukasz Wojtacha - wiceprezes Stowarzyszenia Edukacja w Rodzinie, Magdalena Milczarek - dyrektor Chrześcijańskiej Szkoły Podstawowej *Salomon* w Zielonej Górze oraz przedstawiciele Uniwersytetu Zielonogórskiego - prof. Pola Kuleczka, prof. Mirosław Kowalski, dr Katarzyna Kochan, dr Anita Famuła oraz dr Iwona Grzegorzewska. Dyskusji przystąpiła licznie zgromadzona publiczność - studenci oraz pracownicy UZ.

Edukacja domowa jako alternatywna forma kształcenia zyskuje w ostatnich latach w Polsce coraz większe grono zwolenników, stąd temat ten jest wart dyskusji. W roku szkolnym 2012/2013, w Polsce edukowanych domowo jest 1024 dzieci realizujących program szkół podstawowych,

FOT. POLA KULECZKA

gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Wbrew niektórym poglądom, nauczanie domowe nie jest zjawiskiem nowym. Gdy w Starożytności pojawiły się pierwsze szkoły jako instytucje zajmujące się nauczaniem, prawie równoległe do nich zaczęła rozwijać się edukacja domowa. w kolejnych okresach dziejów wychowania, zwłaszcza w Odrodzeniu, Oświeceniu oraz w czasach zaborów, zainteresowanie tymi formami nauczania pod wpływem zmieniających się okoliczności - społecznych, politycznych, kulturowych było większe lub mniejsze. Genezy współczesnej edukacji domowej należy jednak szukać na przełomie XIX/XX wieku, kiedy pod wpływem tradycyjnej, herbartowskiej szkoły zaczęło rozwijać się „Nowe wychowanie”, propagujące pądocentryzm oraz szukające alternatywnych form nauczania, gdyż jak wskazywała, w swym traktacie pt.: *Stulecie dziecka* Ellen Key - „Szkoła jest narzędziem tuzinkowej fabrykacji”.

W chwili obecnej podstawy prawne umożliwiające tzw. „nauczanie poza ławką szkolną” dała Ustawa o systemie szkolnictwa z 1991 r. Pozwoliła ona rodzicom lub opiekunom prawnym, pragnącym wziąć całkowitą odpowiedzialność za wychowanie swoich dzieci, w tym za ich kształcenie, na edukację w domu. Kolejne zmiany prawa oświatowego, ułatwiające realizację tych zamierzeń, spowodowały wzrost zainteresowania tą formą kształcenia. Spotkanie rozpoczęło się od prezentacji wyników sondy ulicznej, którą przeprowadziły na terenie Zielonej Góry Dorota Gomołka, Justyna Mosiewicz oraz Kinga Murawska, studentki i roku *edukacji medialnej i informatycznej*, reprezentujące Koło Naukowe *Info Arche* prowadzone przez mgr. Krzysztofa Stanikowskiego.

Do tematu wprowadziła słuchaczy dr Katarzyna Kochan ukazując rys historyczny edukacji domowej. Następnie prof. Pola Kuleczka przedstawiła literackie wizerunki guwernantek i guwernerów w dawnej Polsce oraz wskazała na znanych pisarzy, np. B. Prusa, którzy w swym życiu mieli epizod pracy w charakterze nauczyciela domowego. Dla uczestników debaty szczególnie interesująca była jednak prelekcja prof. Marka Budajczaka z UAM, autora monografii pt.: *Edukacja domowa* oraz jednego z prekursorów tej formy nauczania we współczesnej Polsce. Profesor M. Budajczak omówił najpierw podstawy prawne realizacji edukacji domowej w Polsce oraz zmiany prawa oświatowego w tym zakresie. Następnie, podając liczne przykłady, opowiedział o swoich osobistych doświadczeniach jako edu-

katora domowego. Profesor chętnie odpowiadał również na liczne pytania studentów, których interesowały m.in. zagadnienia rozwoju społecznego oraz socjalizacji dzieci edukowanych domowo. Własne doświadczenia jako ojca - edukatora domowego, a jednocześnie czynnego zawodowo pedagoga i socjoterapeuty przedstawił również Łukasz Wojtacha, opisując dokładnie sposoby edukowania każdego ze swych dzieci - 12-letniego Kuby, szóstkłasi, 9-letniej Zosi, uczninicy IV klasy oraz 6-letniego Filipa, obecnie „zerówkowicza”. z tej relacji studenci dowiedzieli się jak wygląda zwykły dzień tej rodziny oraz w jaki sposób radzą sobie rodzice, by poświęcić odpowiednio dużo czasu każdemu dziecku i jednocześnie mieć czas na pracę zawodową oraz obowiązki domowe. z kolei Magdalena Milczarek przedstawiła sposoby współpracy Chrześcijańskiej Szkoły Podstawowej *Salomon* w Zielonej Górze z rodzicami - edukatorami domowymi oraz opowiedziała o sposobach wsparcia i ofercie edukacyjnej szkoły, skierowanej do uczniów edukowanych domowo. Swoimi przemyśleniami podzieliła się z zebranymi również dr Iwona Grzegorzewska, która jako psycholog nie oceniała tej formy edukacji, lecz starała się wskazać zarówno na jej pozytywne, jak i negatywne strony. Swoje rozważania teoretyczne wsparła doświadczeniem wyniesionym z pracy w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, do której zgłaszają się po opinię rodzice, chcący podjąć trud edukowania domowego swych dzieci.

W następnej części głos zabrała licznie zgromadzona publiczność. Studenci zaciekawieni podjętą problematyką zadawali wiele pytań dotyczących różnych aspektów edukacji domowej, np. dotyczących edukacji domowej w innych krajach, relacji rówieśniczej między dziećmi z edukacji domowej i tych, które chodzą do szkoły, jak i samopoczucia rodziców edukujących domowo, zwłaszcza w kontekście konieczności przejęcia na siebie roli nauczyciela. Na koniec, po wysłuchaniu wystąpień prelegentów oraz dyskusji z sali, swoimi refleksjami podzielił się Kamil Zając, student i roku EMil, który w długiej wypowiedzi wyraził ogromny szacunek dla ludzi, którzy decydują się na edukację domową własnych dzieci.

Debatę zakończyło głosowanie. Za edukacją domową opowiedziało się 33 uczestników debaty, 42 nie miało zdania na ten temat, natomiast przeciwnikami tej formy kształcenia było 12 osób.

O tym jak interesujący był temat dyskusji oraz jak ważne jest organizowanie tego typu spotkań na uczelni świadczy

fakt, że nawet po oficjalnym zakończeniu debaty grupa studentów w dalszym ciągu rozmawiała z gośćmi, prosząc o możliwość kontaktu w przyszłości. Duże zainteresowanie tematem spowodowało też o wiele późniejszy niż planowany wyjazd z Zielonej Góry profesora Marka Budajczaka, któremu w tym miejscu w imieniu organizatorów i studentów jeszcze raz dziękujemy za przybycie, licząc jednocześnie na dalszą współpracę.

Katarzyna Kochan
Ewa M. Skorek

„I Międzynarodowa Konferencja Pedagogika dziecka. Perspektywy teoretyczne a praktyka

W dniach 21-22 listopada 2012 r. w Zielonej Górze odbyło się wysokiej rangi spotkanie naukowe pedagogów. Uniwersytet Zielonogórski to niezwykle, przyjazne i trafne

pedagogiki dziecka; *Diagnozowanie i rozwijanie zdolności twórczych dzieci; Środowisko informatyczne źródłem inspirowania i uspołeczniania rozwoju dzieci; Światowe tendencje w pedagogice dziecka oraz Współczesne polskie tendencje w pedagogice dziecka.* Ale temat *Rodzina, przedszkole i szkoła jako środowisko inspirujące rozwój dzieci* wydaje się nieco przestarzały, na różne sposoby przez ostatnie dziesięciolecia rozpowszechniany... chociaż nadal aktualny, większe zainteresowanie może wzbudzić wśród pedagogów początkujących.

Cele i założenia konferencji były ambitne, dostosowane do zmian cywilizacyjnych i socjologicznych w znaczeniu nie tylko krajowym ale też globalnym. Konferencja była więc naukowym wydarzeniem, podczas którego środowiska pedagogiczne mogły podzielić się wiedzą i doświadczeniem. Zaproponowano ciekawe, nowatorskie rozwiązania. Zarówno wykłady, prelekcje, referaty jak i dyskusje stały się dwudniowym forum, na którym mogli się wypowiedzieć doświadczeni pedagodzy, autorzy cenionych podręczni-

— OD LEWEJ: PROF. BOGDAN ŚLIWERSKI, PROF. MARZENNA MAGDA-ADAMOWICZ ORAZ DZIEKAN WYDZIAŁU PROF. EWA NARKIEWICZ-NIEDBALEC

miejsce spotkania, ponieważ panował tam autentyczny klimat twórczej myśli i pracy wielu wybitnych specjalistów. Międzynarodowy zasięg konferencji był jej dodatkowym atutem.

Doskonałą organizację i rytmiczny przebieg konferencji zapewniła plejada utytułowanych specjalistów pedagogiki. Honorowym przewodniczącym konferencji był prof. Bogusław Śliwerski z Warszawskiej ATCh. Przewodniczącą, i jednocześnie gospodarzem tego ważnego spotkania, była prof. Marzena Magda-Adamowicz wspomagana przez Panią Dziekan Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. Ewę Narkiewicz-Niedbałec. Ponadto skład Komitetu Naukowego tworzyło kilkunastu profesorów z różnych ośrodków akademickich z Polski, Czech i Słowacji. Miałam zaszczyt uczestniczyć w tym niezwykłym spotkaniu pedagogów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej.

Analizując merytoryczną wartość zaplanowanej tematyki konferencji należy docenić przejrzystość sprecyzowanych zagadnień w kontekście głównego tematu spotkania.

W dziewięciu blokach tematycznych, każdy uczestnik mógł znaleźć sugestię dotyczącą zakresu własnych zainteresowań ze względu na rodzaj pracy pedagogicznej. Szczególnie interesujące tematy to: *Dydaktyczne obszary*

pedagogiki jak również praktycy, którzy zmagają się w swojej pracy z nowymi zjawiskami dydaktycznymi i wychowawczymi.

Organizatorzy Konferencji kierowali ją do konkretnych adresatów. Byli to: badacze i teoretycy pedagogiki, kadra kształcąca i doskonaląca zawodowo nauczycieli, nauczyciele-nowatorzy, dyrektorzy placówek edukacyjnych, twórcy placówek edukacyjnych, programów i klas autorskich oraz politycy zainteresowani nowatorskimi ruchami pedagogicznymi.

W naukowej interpretacji i pedagogicznej dyskusji w centrum zainteresowania jest dziecko, tzn. istota, sens, znaczenie i miejsce dziecka w podejmowanych poszukiwaniach teoretycznych, w propozycjach i rozwiązaniach. Objęcie refleksją pedagogiczną dziecka w Polsce i poza granicami brzmi obiecująco. Godne podkreślenia jest założenie, jak proponowane czy już stosowane zmiany, reformy, bądź innowacje odbierane są w społeczeństwie.

Dobrze zaplanowana struktura obrad pozwoliła uczestnikom wysłuchać ważnych opracowań współczesnych problemów z zakresu pedagogiki dziecka. Układ dnia proponował najpierw najnowszą wiedzę merytoryczną, a następnie uczestnicy konferencji pracowali w sekcjach.

Wprowadzeniem w tematykę i klimat konferencji były

dwa pierwsze referaty, pierwszy prof. B. Śliwerskiego z ATCh w Warszawie, na temat: *Dziecko jako niepożądany obiekt autokratycznych przemian w edukacji* i prof. J. Białachowicz z APS Warszawa na temat: *Kultura dydaktyczna w klasach niższych-dyskursy, bariery a możliwości zmiany*. Słuchacze zgodni byli z wysuniętą tezą, że widoczny jest kryzys wychowania społeczno-moralnego dziecka. Ponadto zaakcentowano, że kulturę dydaktyczną należy wzbogacić o obszar socjologii i psychologii kulturowej. Obie rozprawy naukowe poszerzyły wyobrażenie pedagogów o istocie wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego.

Na uwagę zasługuje omówienie przez prof. E. Ogródką-Mazur z Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, tematyki wychowania międzykulturowego w kształceniu zintegrowanym w kontekście wyników badań prowadzonych w ośrodkach: austriackim, czeskim i niemieckim. Był to ważny aspekt tej konferencji. Poszerzyła go prof. R. Burgowiczowa z Uniwersytetu w Ostrawie prezentując temat: *Pedagogiczne projektowanie dydaktyczne w czeskim przedszkolu*. Zwróciła uwagę na koncepcję treściową i prawną, odpowiedzialną diagnostykę, model kształcenia i zasady oraz metody projektowania. Na szczególne podkreślenie zasługuje odpowiedzialna diagnostyka.

Profesor Ivana Gejgusowa z Uniwersytetu w Ostrawie, w swoim wykładzie poszła dalej, zajęła się rozwojem czytania w wieku szkolnym, częstotliwością czytelnicy i ulubionymi gatunkami literackimi dzieci.

Po części plenarnej i dyskusyjnej dalszy ciąg obrad przebiegał w trzech sekcjach. w sekcji pierwszej kadra naukowa z różnych ośrodków akademickich w kraju, zajęła się szczegółowo zagadnieniami dotyczącymi środowiska rodzinnego oraz przedszkolnego i szkolnego jako źródła doświadczeń podmiotów edukacji. Dyskusji przewodniczyły prof. E. Skrzetuska, prof. E. Grodzka- Mazur oraz prof. Marzenna Magda-Adamowicz.

Sekcja druga omawiała temat aktywizacji dziecka w procesie uczenia się. Był to temat bliski pedagogom-praktykom. Pracą sekcji kierowały: prof. J. Białachowicz, prof. M. Żytko oraz dr hab. A. Nowak-Łojewska.

Prace sekcji trzeciej, kierowanej przez prof. K. Żelichowską, prof. M. Cywińską oraz dr M. Nyczaj-Drag - poświęcone zostały tematowi: *Przedszkole jako miejsce inspirowania dziecka*. Aktywność uczestników tej grupy była wyjątkowa. Wystąpienia i dyskusja oscyływały wokół sytuacji edukacyjnych, inspirowanych twórczość małego dziecka oraz badań dotyczących wpływu edukacji, między innymi teatralnej, na rozwój twórczości dziecka.

Pierwszy dzień konferencji był intensywnie wypełniony. Zakończyły go trzy różne warsztaty. Największe zainteresowanie wzbudził temat: *Wykorzystywanie multimediów w procesie edukacyjnym małego dziecka* (E. Misiorowska), a dwa pozostałe tematy: *Edukacja artystyczna elementem diagnozy dziecka* (A. Peć i P. Kaja) oraz *Mandala i jej zastosowanie edukacji początkowej* (A. Jaglarz) wniósł dużo nowych wiadomości do pedagogicznej wiedzy uczestników.

Na poszczególnych zajęciach w ciągu całego dnia intelektualny wysiłek nastawiony był na korelację istotnych spostrzeżeń, uwarunkowań i propozycji, często zupełnie nowatorskich.

Drugi dzień konferencji wydawał się bardziej bliski rzeczywistości, w której żyjemy i pracujemy. Obradom przewodniczyły: prof. Marzenna Magda Adamowicz oraz prof. M. Jakowicka.

W aktualne problemy cywilizacyjne, przekładające się na zachowania dzieci w przedszkolu, wprowadziła uczestników prof. Małgorzata Cywińska z UAM w Poznaniu, wygłaszając referat na temat: *Konflikty interpersonalne wśród dzieci szansą dynamicznej aktywizacji procesów wychowawczych*, w którym zwróciła uwagę, że konflikt interpersonalny wśród dzieci może oddziaływać na nie destrukcyjnie i konstruktywnie. Na pewno jest to właściwy temat do dyskusji.

Duże zainteresowanie wzbudziły wystąpienia: prof. E. Kozioła z Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz prof. K. Żuchelkowskiej z UKW w Bydgoszczy. Pierwsze dotyczyło *Kompetencji zawodowych wychowawcy klasy jako kierownika i organizatora życia zespołu uczniowskiego w jego świadomości*. Ciekawość i zasadność tego zagadnienia tkwi w wygłosie tematu (w jego świadomości). Jest to ważny element w kształtowaniu studentów na przyszłych nauczycieli. Natomiast prof. Krystyna Żuchelkowska wygłosiła referat na temat: *Praktyki pedagogiczne i ich rola w kształceniu kandydatów na nauczycieli wczesnej edukacji*.

Ostatni tego dnia referat zawierał sprecyzowane, *wiodące kierunki pro-integracyjnych przemian/zmian w systemie polskiej edukacji*. Wystąpienie prof. Zdzisławy Janiszewskiej-Nieścioruk z Uniwersytetu Zielonogórskiego podsumowało wcześniejsze refleksje i propozycje z różnych ośrodków akademickich w Polsce, w Czechach, Słowacji i Austrii.

Dopełnieniem tych podsumowań, a zarazem sprecyzowaniem założonych celów konferencji, były obrady w dwóch sekcjach. Zagadnienia szczegółowe dotyczyły sytuacji dziecka w edukacji oraz kierunków przemian w edukacji dzieci.

W odczuciu wielu pedagogów, aktywnych i kreatywnych nauczycieli, większość zaprezentowanego materiału pedagogicznego, zarówno badawczego jak i praktycznego, odebrana została pozytywnie i inspirująco.

Myślę, że taki efekt konferencji jest budujący zarówno dla organizatorów, gospodarzy jak też uczestników. w intelektualnie ludzi odpowiedzialnych za pedagogikę dziecka pozostało przekonanie o konieczności ustawicznego zgłębiania wiedzy pedagogicznej, badań, innowacji... .

Ponadto nasuwa się refleksja, że dwudniowy plan konferencji sprzyjał integracji środowiska pedagogów zainteresowanych wychowaniem przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Należy wyrazić uznanie dla Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego za bardzo dobrą organizację Konferencji, a także pogratulować tym instytucjom regionalnym, które objęły konferencję swoim patronatem na czele z Prezydentem Miasta Zielona Góra. Dziękujemy.

Maria Jamruszka-Grzeluszka